

Број: 01-280-8/22/P-58-439

Датум: 15. децембар 2022. године

На основу одредби члана 28. тачке 4. и 6. и члана 30. став 2. Закона о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број 68/20, одлучујући по захтјеву подносиоца оператора дистрибутивног система Мјешовитог холдинга „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће „ЕЛЕКТРО ДОБОЈ“ акционарско друштво Добој за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, на 58. редовној сједници, одржаној 15. децембра 2022. године у Требињу, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е
о утврђивању потребног годишњег прихода
оператора дистрибутивног система

1. Привредном друштву Мјешовити холдинг „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће „ЕЛЕКТРО ДОБОЈ“ акционарско друштво Добој, утврђује се потребан годишњи приход у износу од 41.279.744 КМ за дистрибуцију 540.002.353 kWh електричне енергије.
2. Потребан приход за надокнаду годишњих пренесених трошкова коришћења преносне мреже за Електропренос-Електроприенос а.д. Бања Лука, Независног оператора система у БиХ и системске и помоћне услуге износи 9.718.274 КМ.
3. Укупан годишњи приход за обављање дјелатности из тачке 1. и надокнаду трошкова из тачке 2. који служи за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система износи 50.998.017 КМ.
4. Одобрени приход из тачке 3. диспозитива овог рјешења примјењује се за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система у Републици Српској који ће се примјењивати за електричну енергију испоручену од 1. јануара 2023. године.
5. Ово рјешење је коначно и објављује се у Службеном гласнику Републике Српске и на интернет страници Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) је 29. априла 2022. године примила захтјев привредног друштва Мјешовити холдинг „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће „ЕЛЕКТРО ДОБОЈ“ акционарско друштво Добој (у даљем тексту: подносилац захтјева или Електро Добој) за одобрење тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система у Републици

Српској, број 4034/20 од 28. априла 2022, а који је 29. маја 2022. године (у даљем тексту: захтјев) у Регулаторној комисији заведен под бројем 01-280-1/22.

Захтјевом се тражи повећање регулаторног потребног прихода због повећања трошкова рада и одржавања, посебно трошкова зарада и накнада зарада, трошкова производних услуга, повећања трошкова материјала, повећања трошкова дистрибутивних губитака изазваних растом цијена електричне енергије и повећањем захтијевањег поврата на капитал.

На повећање захтијевањег регулаторног потребног прихода утицало је и повећања трошкова преноса електричне енергије и рада Независног оператора система и трошкова системских и помоћних услуга чије утврђивање је у надлежности Државне регулаторне комисије за електричну енергију (у даљем тексту: ДЕРК).

Регулаторна комисија је, на 43. редовној сједници одржаној 15. јула 2022. године, донијела Закључак о провођењу тарифног поступка и одржавању јавних расправа број 01-421-1/22/P-43-240 ради одобрења тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система по захтјевима оператора дистрибутивних система који обављају дјелатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом електричне енергије на територији Републике Српске. Овим закључком утврђени су начин и рокови доставе коментара јавности, прописани услови и критеријуми за стицање статуса странке у поступку, одређени водитељи поступка и утврђен распоред одржавања формалних расправа за свако предузеће појединачно.

У складу са чланом 24. Правилника о јавном разматрању и поступку рјешавања спорова (Службени гласник Републике Српске, број 74/21), Регулаторна комисија је, дана 15. јула 2022. године, у дневном листу „Глас Српске“ и на интернет страници Регулаторне комисије објавила Обавјештење за јавност о покренутом тарифном поступку и одржавању јавних расправа, којим је јавност упозната са основним елементима поднесених захтјева, као и о мјесту и времену одржавања формалних расправа. Овим обавјештењем заинтересована лица су позвана да поднесу своје писане коментаре на захтјеве и истовремено обавијештена да могу поднијети Регулаторној комисији захтјев за стицање статуса странке у поступку, наведени критеријуми за стицање статуса странке у поступку и рок за подношење захтјева.

До истека назначеног рока за подношење захтјева за стицање статуса странке у поступку, захтјев је доставио Мјешовити холдинг „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње (у даљем тексту: МХ ЕРС МП).

Регулаторна комисија је на 45. редовној сједници одржаној 4. августа 2022. године размотрила поднесени захтјев за стицање статуса странке у поступку, оцијенила да је основан и да испуњава прописане критеријуме, те донијела Рјешење број 01-421-6/22/P-45-253, којим се усваја захтјев МХ ЕРС МП и утврђује статус странке у поступку ради одобрења тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система у Републици Српској.

Водитељ поступка је подносиоцима захтјева 28. јула 2022. године упутио допис број 01-421-5/22, којим су номинована питања о којима ће се расправљати на формалној расправи и од подносиоца захтјева је затражено достављање додатне документације и изјашњења у циљу додатног појашњења ставки из самога захтјева подносиоца. Подносилац захтјева је обавијештен да ће се на формалној расправи проводити доказни поступак за утврђивање битних чињеница на основу којих ће Регулаторна комисија донијети коначну одлуку о захтјевима, те да је неопходно, у циљу ефикаснијег рада на формалној расправи, изјашњења по наведеним питањима доставити и у писаној и електронској форми, прије саме расправе на којој ће се опуномоћени представници и усмено изјаснити по наведеним питањима.

Подносилац захтјева је 23. августа 2022. године доставио тражена изјашњења на номинована питања за формалну расправу – документ број 8329/22-0 од 19. августа 2022. године под називом „Формална расправа – Захтјев за одобрење тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система“. У наведеном документу дати су одговори, појашњења и констатације за одређене техно-економске величине које су садржане у захтјеву подносиоца.

Формална расправа је одржана дана 30. августа 2022. године, а одвијала се у складу са одредбама Правилника о јавном разматрању и поступку рјешавања спорова.

Подносиоца захтјева и МХ ЕРС МП на овој расправи су заступали овлашћени пуномоћници који су приложили уредне пуномоћи у спис.

Укупан захтијевани приход за утврђивање тарифних ставова за корисника дистрибутивног система према захтјеву подносиоца износио је 64.942.024 КМ, од чега за регулаторни потребан приход оператора дистрибутивног система 55.840.730 КМ и за покривање трошкова коришћења преносне мреже у износу од 9.101.294 КМ.

Након разматрања поднесеног захтјева са пратећом документацијом, те оцјене доказа изведених на формалној расправи, водитељ поступка је на основу одредбе члана 39. Правилника о јавном разматрању и поступку рјешавања спорова сачинио Извјештај водитеља поступка са препоруком за одлучивање који је дана 15. новембра 2022. године достављен странкама у поступку – подносиоцу Захтјева и МХ ЕРС МП-у. Странкама је остављен рок за подношење коментара на извјештај до 22. новембра 2022. године.

Подносилац захтјева је доставио коментаре на Извјештај водитеља поступка електронским путем, а затим и путем поште, документација број 11947/20 од 22. новембра 2022. године. Достављени коментари подносиоца захтјева разматрани су и дата су образложења у наредном тексту у тачкама на које се коментари односе.

У остављеном року, МХ ЕРС МП није имала коментара на Извјештај водитеља поступка.

Регулаторна комисија је, на 58. редовној сједници одржаној 15. децембра 2022. године, размотрила цјелокупну документацију из овог поступка и донијела коначно рјешење.

Приликом утврђивања укупног потребног прихода, као и приликом разматрања коментара подносиоца захтјева, Регулаторна комисија је водила рачуна о ефектима промјена на крајње купце у Републици Српској и обавези заштите крајњих купаца у смислу избегавања наглих и великих промјена тарифних ставова у једном тарифном поступку.

План дистрибуције електричне енергије

Подносилац захтјева засновао је захтјев на потреби дистрибуције електричне енергије за кориснике дистрибутивног система у количини од 533.253.056 kWh на основу трогодишњег електроенергетског биланса за период 2022. до 2024. година, на основу чега је урађен и Извјештај водитеља поступка.

Регулаторна комисија је као основ за утврђивање варијабилних трошкова оператора дистрибутивног система и израчунавање тарифних ставова за коришћење дистрибутивне мреже користила податке из Електроенергетског биланса Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ за период

2023. до 2025. године, који је усвојен 21. септембра 2022. године, те је планирана просјечна годишња потрошња корисника дистрибутивног система Електро Добоја за тарифни период 2023. до 2025. година у количини од 540.002.353 kWh електричне енергије, планирана обрачунска снага од 4.642.472 kW, при чему су извршена потребна усаглашавања у складу са Тарифним системом за продају електричне енергије и коришћење дистрибутивног система (Службени гласник Републике Српске, број 119/22) (у даљем тексту: Тарифни систем) и планирана прекомјерно преузета реактивна електрична енергија у количини од 9.333.424 kVArh.

Одређивање потребног прихода за дјелатност дистрибуције

Регулативна основа

Подносилац захтјева доставио је потребну документацију, којом је документовао ставке које улазе у регулативну основу и њихову вриједност. Навео је износ отворених инвестиција на дан 31. децембар 2021. године у износу од 8.957.243 KM. Средства која су планирана активирати у тарифном периоду за 2023. годину износе 13.948.700 KM, за 2024. годину 13.967.500 KM док је за 2025. годину планиран износ од 13.850.000 KM.

Подносилац је истакао да је пораст регулативне основе од око 100.000.000 KM узрокован растом вриједности средстава што је резултат процјене имовине, која је задњи пут рађена 31. децембра 2020. године. На раст регулативне основе утицала је и реализација инвестиција. Регулативна основа је умањена за вриједност донираних средстава.

Подносилац захтјева је у документу Примједбе на приједлог Извјештаја водитеља поступка (у даљем тексту: Примједбе) доставио коментар на начин израчуна регулативне основе и то да вриједност инвестиција на дан 31.12.2021. године није укалкулисана у вриједност регулативне основе. Подносилац захтјева је навео да му је непознат и износ трајних обртних средстава који је укључен у вриједност регулативне основе.

Регулаторна комисија утврдила је да се као основа за израчун регулативне основе прихвати нето вриједност сталне имовине на дан 31. децембар 2021. увећана за средства која су активирана у 2022. години у износу од 14.580.797 KM, према подацима које је доставио подносилац захтјева, и умањи за трошак амортизације у 2022. години у складу са Методологије за утврђивање накнаде за коришћење дистрибутивне мреже и обрачун цијене коришћења затвореног дистрибутивног система – у даљем тексту: Методологија (Службени гласник Републике Српске, број 11/22). Средства у припреми су прихваћена на начин како је достављено у захтјеву.

Наиме, када су у питању стална средства она ће у наредном периоду бити посебно праћена од стране Регулаторна комисија у смислу праћења оправданости ставки које се налазе у регистру сталне имовине и која улазе у регулативну основу. Такође, када су у питању средства у припреми, потребно је нагласити да ће њихова реализација бити посебно праћена, у складу са Законом и обавезом одобравања планова инвестиција од стране Регулаторне комисије. Сва евентуална одступања биће у складу са Методологијом коригована у сљедећем тарифном поступку.

Потребно је напоменути да подносилац захтјева није правилно примјенио одредбе Методологије да се приликом израчунавања регулативне основе нето вриједност сталне имовине умањи за трошак амортизације текуће године, као и да се

вриједност средстава у припреми која улазе у регулативну основу признају као половина вриједности средстава чије се активирање планира у тарифном периоду.

Вриједност трајних обртних средстава која су саставни дио регулативне основе израчуната је у складу са Методологијом, према подацима из финансијских извјештаја за 2021. годину подносиоца захтјева.

Након извршених корекција, Регулаторна комисија је утврдила вриједност регулативне основе у износу од **264.978.100 КМ**, као што је приказано у табели 1:

Табела 1. Регулативна основа (КМ)

ОПИС	ОДОБРЕНО
Стална средства на дан 31.12.2021.	267.348.847
Активирана средства - инвестиција из 2021. године	
Расходовано стална средства у 2022. години	71.880
Активирано у 2022. години	14.580.797
Амортизација у 2022. години	13.937.719
Трајна обртна средства у 2022. години	
Стална средства на дан 31.12.2022.	267.991.925
Регулативна основа	
Расходовано стална средства у 2023. години	71.880
Средства у припреми у 2023. години	13.948.700
Амортизација у 2023. години	14.340.248
Трајна обртна средства у 2023. години	3.065.564
Стална средства на дан 31.12.2023.	260.554.147
Регулативна основа у 2023. години	263.619.710
Расходовано стална средства у 2024. години	71.880
Средства у припреми у 2024. години	13.967.500
Амортизација у 2024. години	14.729.094
Трајна обртна средства у 2024. години	3.065.564
Стална средства на дан 31.12.2024.	259.711.272
Регулативна основа у 2024. години	262.776.836
Расходовано стална средства у 2025. години	71.880
Средства у припреми у 2025. години	13.986.325
Амортизација у 2025. години	15.118.467
Трајна обртна средства у 2025. години	3.065.564
Стална средства на дан 31.12.2025.	268.537.752
Регулативна основа за 2023.-2025.	264.978.100

Трошак амортизације

Према изјашњењу подносиоца амортизација се обрачунава редовно на мјесечном нивоу и уз примјену прописаних амортизационих стопа. Остварена амортизација је амортизација обрачуната по годинама релевантним за остварење у захтјеву за тарифни поступак (2019, 2020. и 2021. године). Што се тиче захтијеване амортизације, подносилац је истакао да је је преузета из трогодишњег плана 2022-2024. године, а приликом планирања узет је у обзир ефекат процјене некретнина, постројења и опреме на дан 31. децембар 2020. године.

Подносилац захтјева није изачунао трошак амортизације за тарифни период који је наведен у захтјеву у складу са Методологијом, па је након одржавања формалне расправе доставио додатну документацију, гдје је навео коригован трошак амортизације.

Регулаторна комисија је одобрила износ трошка амортизације у цјелости на сва стална средства која улазе у регулативну основу у складу са финансијским извјештајима подносиоца захтјева, као и на средства која планира да активира у тарифном периоду у износу од **14.729.270 КМ**.

Трошкови материјала

Представници подносиоца захтјева су изјавили да су захтијевани трошкови материјала преузети из трогодишњег плана пословања за 2022-2024. годину са увећањем за раст цијена сса 50% и да цијене да је ово најнижи ниво трошкова материјала који се може постићи.

Подносилац захтјева је доставио документацију као доказе за пораст цијена материјала (Одлука о поништењу поступка набавке, број 1475-5/22 од 7.4.2022. Одлука о поништењу поступка набавке, број 3162-5/22 од 26.5.2022. године и Одлука о поништењу поступка набавке, број 4289-5/22 од 20.6.2022. године) .

Подносилац захтјева је у коментарима на Извјштај водитеља поступка навео да сматра да је трошак материјала нереално низак и да треба да остане бар на захтијеваном нивоу од 1.784.407 КМ.

Евидентно је постојање инфлације и опште повећање цијена, али достављена документација за набавку материјала по појединим ставкама у поређењу са одобреним ставкама материјала из претходног тарифног поступка није једнозначно идентификовала поједине ставке, па није било могуће вршити њихово поређење како би се прихватио захтијевани проценат пораста трошкова. Износи за поједине ставке материјала нису довољно транспарентни, а самим тим и довољно поуздани, те је Регулаторна комисија утврдила трошкове материјала на начин да се просјечни остварени годишњи трошкови материјала за период 2019-2021. године, који су преузети из ревизорских извјештаја подносиоца захтјева за сегмент дјелатности дистрибуције, увећају за

- 11,5% процијењена стопа инфлације за период 2022/2021 на основу података Завода за статистику за првих девет мјесеци ове године и
- 1% процијењена годишња стопа инфлације за период 2023-2025. године, као што је приказано у сљедећој табели 2.

Табела 2. - Трошкови материјала (КМ)

Просјек остварења 2019-2021.	1.281.522
2022. (инфлација 11.5%)	1.428.897
2023. (инфлација 1%)	1.443.186
2024. (инфлација 1%)	1.457.618
2025. (инфлација 1%)	1.472.194
ОДОБРЕНО 2023-2025.	1.457.666

Трошкови рада

Подносилац захтјева је образложио да је захтијевани износ зарада достављен на основу Плана пословања за период 2022.-2024. године, а као резултат систематизације радних мјеста које су 2020. години донијеле управе предузећа свих оператора дистрибутивних система, на основу Студије реструктурирања оператора дистрибутивног система и снабдјевача (26.3. и 15.10.2019. године, коју је урадио консултант „PricewaterhouseCoopers Savjetovanje d.o.o.“ Загреб (у даљем тексту: Студија PWC) и посљедњег колективног уговора закљученог између послодавца и запослених.

Студија PWC, која је проистекла из одлуке Владе Републике Српске о усвајању Програма реорганизације Мјешовитог холдинга „Електоропривреде Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње, фаза 1 – реорганизација дистрибутивних предузећа и успостављање јавног снабдијевања чији приједлог је у складу са Законом о електричној енергији израдио МХ ЕРС Матично предузеће. а.д. Требиње у децембру 2020. године, а на коју се оператори дистрибутивног система позивају да представља основ за утврђивање трошкова зарада у овом тарифном поступку, даје смјернице за израду нових систематизација радних мјеста по операторима дистрибутивног система, предвиђа јединствен број радних позиција по опису радног мјеста и потребној квалификационој структури (161 радно мјесто), али не утврђује и број извршилаца по појединим позицијама, јер то зависи од величине и специфичности дистрибутивног подручја.

Подносилац захтјева је у Примједбама навео да број запослених радника није довољан за обављање редовних пословних активности. Наведено је да Електро Добој нема ниједног радника вишка, већ да недостаје 70 радника разних струка, и да препоручени трошак зарада није довољан за исплату личних примања запослених.

Оператори дистрибутивних система су својим систематизацијама радних мјеста, пратећи смјернице Студије PWC у којој се не предвиђа укупан број извршилаца, одредили потребан број извршилаца за свако специфицирано радно мјесто, односно укупан потребан број запослених, при чему су испоштовали препоруку (закључак) о смањењу броја запослених за 15%, с тим да се ово смањење није односило на смањење броја запослених у дистрибутивној дјелатности, него на смањења укупног броја запослених у дистрибутивним предузећима, тј. дистрибуцију и снабдијевање. Такође, треба истаћи да је Студија PWC указала да је затечени број запослених у електродистрибутивним предузећима за 42% већи од европских добрих пракси.

Упоредно сагледавање карактеристика дистрибутивне мреже и то трошкова захтјеваних зарада сведених на јединицу дужине мреже, број корисника мреже и потрошње између оператора дистрибутивних система у Републици Српској, указује на изузетно велика одступања између оператора дистрибутивних система међусобно, која су добрим дијелом повезана са густином крајњих купаца и потрошње, те конфигурацијом терена. Такође, поређење ових параметара са параметрима земаља из окружења (Србија, Хрватска, Црна Гора и Федерација БиХ), указује на значајна одступања, поготову када се има у виду развијеност поређених земаља и њихов БДП по становнику.

Према томе захтијевани модел за утврђивање повећања трошкова зарада који на основу недовољно утемељеног потребног броја запослених и квалификационе структуре броја извршилаца која фаворизује радна мјеста са вишим стручним спремама, у односу на број запослених и квалификациона структуру из 2007. годину, се не може безусловно прихватити и сматрати у потпуности оправданим. Такође,

овај захтјев није прихватљив и због тога што су и поменуте 2007. године оператори дистрибутивних система обављали своју дјелатност у складу са законом тј. без значајнијих сметњи, а с друге стране у посматраном периоду није дошло до значајно повећања параметара мреже. Осим тога, и сама Студија PWC на коју се оператори дистрибутивног система позивају указује на значајно веће одступање броја запослених од добрих европских пракси у односу на предложено и реализовано смањење од 15%.

С обзиром на горе наведено, односно да не постоје довољно поуздане и утемељене чињенице на основу којих би се без сумње оправдали трошкови зарада, њихов износ за наредни тарифни период је утврђен полазећи од одобреног трошка зарада дјелатности дистрибуције у тарифном поступку из 2007. године, када су ови трошкови посљедњи пут мијењани, уз увећање од 77% колико је износило повећање просјечних бруто зарада у Републици Српској у периоду 2021/2007. година. Регулаторна комисија није прихватила утицај хиперинфлаторних кретања цијена на трошкове зарада након 2021. године, како не би учествовала у додатном креирању инфлације и наставку негативних трендова.

На овај начин је уважен принцип једнакости запослених у Републици Српској и заштићен стандард запослених у операторима дистрибутивних система. Такође, изјашњења представника оператора дистрибутивних система о потреби запошљавања и задржавања високообразованог и стручног кадра, посебно техничке струке, је оправдано и приоритетно, а због свега претходно образложеног то је потребно постићи у оквиру трошкова зарада утврђених на наведени начин, не улазећи при томе у потребан број запослених и појединачне зараде. Регулаторна комисија је прихватила препоруке водитеља поступка, те одобрила трошкове зарада у износу од **10.086.434 KM**, како је приказано у наредној табели 3.

Табела 3. Трошкови зарада (KM)

ОДОБРЕНО 2016. (2007.)	5.698.550
ОСТВАРЕНО 2021.	10.647.651
ЗАХТЈЕВ 2023-2025.	14.499.000
ОДОБРЕНО 2023-2025.	10.086.434

Трошкови производних услуга

Подносилац захтјева је образложио да је захтијевани износ трошкова производних услуга преузет из трогодишњег плана пословања за период 2022-2024. година. Трошкови производних услуга (трошкови услуга на изради учинака, трошкови транспортних услуга, трошкови ПТТ услуга, трошкови услуга одржавања, трошкови осталих услуга, трошкови закупнина, трошкови рекламе и пропаганди) треба да се утврде као просјечни годишњи трошкови за период 2019-2021. године, који су преузети из ревизорских извјештаја подносиоца захтјева. Трошкови транспортних услуга из 2019. и 2020. године умањени су због упоредивости са трошковима из 2021. године када је дошло до смањења трошкова ПТТ услуга због одвајања дјелатности снабдијевања. Процент смањења ових трошкова утврђен је као однос трошкова из 2021. и трошкова из 2020. године. Евидентан је раст трошкова услуга одржавања у односу на трошкове одобрене у претходном тарифном поступку.

У складу са горе наведеним Регулаторна комисија је утврдила трошкове производних услуга у износу од **1.187.838 KM** као што је приказано у табели 4.

Табела 4. Трошкови производних услуга (KM)

ОДОБРЕНО 2016.	712.309
ОСТВАРЕНО 2021.	705.979
ЗАХТЈЕВ 2023-2025.	1.083.333
ОДОБРЕНО 2023-2025.	1.187.838

Трошкови нематеријалних услуга

Подносилац захтјева је образложио да је захтијевани износ трошкова нематеријалних услуга преузет из трогодишњег плана пословања 2022-2024. година. Достављени су и коментари на Извјештај водитеља поступка гдје се наводи да су остварени трошкови нематеријалних услуга нижи из разлога "напрезања" сопствених ресурса и као такви не могу да буду основа за одређивање трошкова за тарифни период.

Регулаторна комисија је утврдила трошкове нематеријалних услуга (трошкови адвокатских услуга, трошкови ревизије, трошкови услуга одржавања софтвера, трошкови консултантских услуга, трошкови репрезентације, трошкови непроизводних услуга, трошкови премија осигурања, трошкови платног промета, трошкови чланарина, остали нематеријални трошкови, трошкови пореза и доприноса, судске таксе) као просјечни остварени годишњи трошак за период 2019-2021. године, на основу података из ревизорских извјештаја подносиоца захтјева, у износу од **778.017 KM**, као што је приказано у сљедећој табели 5.

Табела 5. Трошкови нематеријалних услуга (KM)

ОДОБРЕНО 2016.	1.096.119
ОДОБРЕНО 2016. (Захтјев)	371.456
ОСТВАРЕНО 2021.	1.582.748
ЗАХТЈЕВ 2023-2025.	1.170.901
ОДОБРЕНО 2023-2025.	778.017

Када су у питању нематеријални трошкови који се односе на вертикално интегрисано предузеће МХ ЕРС МП њихово постојање датирало је из времена када се МП финансирало првенствено из средстава која су им уплаћивала зависна предузећа, што данас није случај, с обзиром да МХ ЕРС МП има више извора финансирања.

Осим тога, с обзиром да је извршено реструктурирање МХ ЕРС и да су оператори дистрибутивног система независна привредна друштва, што је законом прописано, основа за признавање овог трошака, у оквиру регулаторног потребног прихода, не постоји. С друге стране, МХ ЕРС МП је већински власник оператора дистрибутивног система и по том основу може да располаже и управља припадајућом оствареном добити, која се одобрава у оквиру потребног прихода оператора дистрибутивних система.

Регулаторна комисија је одобрила трошак у износу од **295.099 KM** KM, за побољшање квалитета услуге дистрибутивне дјелатности (трошкови развоја који се не капитализују).

Дјелимично контролисани трошкови рада и одржавања (Трошак дистрибутивних губитака)

Подносилац захтјева је за израчунавање количине дистрибутивних губитака користио податке из електроенергетског биланса и одобрене проценте дистрибутивних губитака по напонским нивоима из табеле 4. Рјешења о утврђивању цијена дистрибуције електричне енергије број 01-213-60/15/P-08-117 од 25.03.2016. године.

Ово је учињено имајући у виду одлуку РЕРС-а током одржавања првог тарифног поступка 2006. године да ће се приликом признавања ових трошкова користити првенствено анализом резултата из Студије губитака, која је једина званична студија везана за ову проблематику у Републици Српској („Прорачун губитака електричне енергије у електродистрибутивним мрежама Електропривреде Републике Српске“, Београд, септембар 2002. године, чији наручилац је била „Електропривреда Републике Српске“, Требиње, а обрађивач „Електроенергетски координациони центар“, Београд, руководилац истраживања проф. др Никола Рајаковић). С обзиром да у међувремену није било нових студија по питању губитака, сматрамо да је потребно задржати исти основ и у овом тарифном поступку.

За израчунавање трошка дистрибутивних губитака подносилац захтјева је навео да је коришћена процијењена цијена 0,1031 КМ/кWh, која је добијена имајући у виду:

- „одлуку НОС БиХ“ да док се не стекну услови да се електрична енергија за покривање губитака у преносном систему може набављати на тржишту, по цијенама које ће, барем приближно, одражавати трошкове производних јединица, а да износ тарифе за системску услугу неће изазвати тарифни шок код крајњих купаца, мандаторно одређују јединичну цијену преносних губитака у износу од 109,94 КМ/МWh и
- Консултације на нивоу МХ „Електропривреде Републике Српске“.

Чланом 22. Методологије прописано је да је оператор дистрибутивног система дужан да образложи захтијеване стопе дистрибутивних губитака, посебно техничких и нетехничких, за сваку годину регулаторног периода, те да прати губитке у дистрибутивној мрежи и предузима мјере за њихово смањење, као и да Регулаторна комисија утврђује одобрену стопу дистрибутивних губитака, на основу захтијеване стопе дистрибутивних губитака и достављене документације (анализе, студије...) оператора дистрибутивних система, анализом параметара мреже: структуре и стања мреже и мјерних уређаја, структуре потрошње електричне енергије, упоредним анализама и другим расположивим подацима.

На основу података достављених у захтјевима и у току редовног извјештавања евидентно је да се дистрибутивни губици смањују из године у годину и да још има простора за њихово даље постепено смањење с обзиром на чињеницу да још увијек постоје значајне разлике у остварењу између оператора дистрибутивног система у Републици Српској и одступања у односу на студију губитака и губитака на дистрибутивној мрежи у окружењу. Стога Регулаторна комисија сматра да је неопходно наставити са провођењем мјера за смањење дистрибутивних губитака, да се и даље задржи једнообразан приступ и да се проценти одобрених дистрибутивних губитака смање како је приказано у табели број 6.

Табела 6. Проценти одобрених дистрибутивних губитака по напонским нивоима – одобрено 2016. године и одобрено 2023-2025.

(%)	Одобрено 2016.	Одобрено 2023-2025.
Губици у 35 kV	1,20	1,00
Губици у 10 kV	2,80	3,00
Кумулативни губици у 35 и 10 kV	4,00	4,00
Губици у 0,4 kV технички	8,00	6,50
Губици у 0,4 kV не-технички	1,70	0,50
Кумулативни губици у 0,4 kV	13,70	11,00
Укупни губици	11,36	8,97

Одобрени проценти се примјењују на преузету енергију за сваки ниво појединачно и исти проценти губитака по напонским нивоима се примијењују једнако на све операторе дистрибутивних система у Републици Српској.

Примјеном процената из табеле 6. добијају се дистрибутивни губици за све операторе дистрибутивног система, како је приказано у табели 7.

Табела 7. Дистрибутивни губици ОДС-ова

		Електро крајина	Електро- Бијељина	Електро Добој	ЕД Пале	Електро- Херцеговина	УКУПНО
Потрошња укупна	(GWh)	1.733,48	710,67	540,00	362,25	228,04	3.574,43
Потрошња на 0.4 kV	(GWh)	1.260,40	499,90	397,84	290,55	167,70	2.616,39
Губици у 0.4 kV технички	(%)	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50
Губици у 0.4 kV не-технички	(%)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Губици у 10 i 35 kV	(%)	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Губици 0.4 kV укупни	(%)	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00
Преузето за 0.4 kV	(GWh)	1.416,18	561,69	447,01	326,46	188,43	2.939,77
Потрошња на 10 kV	(GWh)	472,81	169,96	108,63	67,41	35,88	854,69
Губици 10 kV укупни	(%)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Преузето за 10 kV	(GWh)	487,43	175,22	111,99	69,50	36,99	881,13
Потрошња на 35 kV	(GWh)	0,27	40,80	33,53	4,29	24,46	103,35
Губици у 35 kV	(%)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Преузето у 35 kV	(GWh)	0,27	41,21	33,87	4,33	24,70	104,39
Потребно преузети	(GWh)	1.903,88	778,12	592,87	401,73	250,13	3.926,73
Губици укупни	(GWh)	170,41	67,45	52,87	39,48	22,08	352,29
Губици укупни	(%)	8,95	8,67	8,92	9,83	8,83	8,97
Губици не-технички	(%)	0,37	0,36	0,38	0,41	0,38	0,37
Губици технички	(%)	8,58	8,31	8,54	9,42	8,45	8,60
Губици 0.4 kV технички	(GWh)	148,70	58,98	46,94	35,64	19,79	310,03
Губици 0.4 kV не-технички	(GWh)	7,08	2,81	2,24	1,63	0,94	14,70
Губици 0.4 kV укупни	(GWh)	155,78	61,79	49,17	34,00	20,73	324,73
Губици 10 kV	(GWh)	14,62	5,26	3,36	2,17	1,11	26,52
Губици 35 kV	(GWh)	0,00	0,41	0,34	0,05	0,25	1,05
Укупни технички губици	(GWh)	163,32	64,65	50,63	37,85	21,14	337,59
Укупни не-технички губици	(GWh)	7,08	2,81	2,24	1,63	0,94	14,70
Укупни губици	(GWh)	170,41	67,45	52,87	39,48	22,08	352,29

У табели 8. дат је преглед процената дистрибутивних губитака одобрених у претходном тарифном поступку 2016. године, остварених у 2021. години и одобрени проценти дистрибутивних губитака за тарифни период 2023-2025. године.

Табела 8. Дистрибутивни губици у % (одобрени 2016, остварени 2021, захтијевани и одобрени за тарифни период 2023-2025)

	Електро крајина	Електро-Бијељина	Електро Добој	ЕД Пале	Електро-Херцеговина	УКУПНО
ОДОБРЕНО 2016./ЗАХТИЈЕВАНО	11,61%	11,35%	10,17%	12,23%	11,28%	11,36%
ОСТВАРЕНО 2021.	12,86%	8,78%	4,93%	9,76%	8,48%	10,33%
ОДОБРЕНО 2023.-2025.	8,95%	8,67%	8,92%	9,83%	8,83%	8,97%

Дакле на основу наведеног, одлучено је да се подносиоцу захтјева Електро Добоју одобре дистрибутивни губици у количини од 52,87 GWh за планирану годишњу потрошњу крајњих купаца од 540,00 GWh, умјесто захтијеваних 64,71 GWh.

Када је у питању цијена набавке електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака, 10. и 11. новембра 2022. године Регулаторној комисији су оператори дистрибутивних система у Републици Српској доставили „допуне захтјева“ у којима се наводи да су од МХ ЕРС МП добили понуду за набавку електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака по цијени од 0,1800 KM/kWh.

Регулаторна комисија има обавезу и надлежност заштите крајњих купаца и електроенергетских субјеката од скоковитих промјена тарифних ставова. Наведена цијена електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака би представљала енормно повећање овог трошка, који би се значајно одразио на кориснике дистрибутивног система (Табела 9), због чега је одлучено да се цијена дистрибутивних губитака одобрим у износу од 0,1090 KM/kWh и није се могао прихватити коментар подносиоца захтјева који се односио на цијену дистрибутивних губитака.

Када је у питању коментар подносиоца захтјева да се приликом израчуна дистрибутивних губитака узме у обзир електроенергетски биланс за период 2023-2025. године Регулаторна комисија ја као што је већ наведено користила овај биланс за утврђивање свих варијабилних трошкова оператора дистрибутивних система.

Табела 9. Трошкови губитака (одобрени и захтијевани за тарифни период 2023-2025)

	Цијена 2016. 0,057 KM/kWh	Цијена 0,1090 KM/kWh	Цијена 0,0180 KM/kWh
Потрошња (kWh)	3.574.432.961	3.574.432.961	3.574.432.961
Губици (kWh)	352.293.415	352.293.415	352.293.415
Цијена губитака (KM/kWh)	0,057	0,109	0,18
Губици (KM)	20.080.725	38.399.982	63.412.815

У табели број 10. приказани су износи захтијеваних и одобрених дистрибутивних губитака и припадајући трошкови.

Табела 10. Дистрибутивни губици – износ и трошак (захтијевани и одобрени за тарифни период 2023-2025.)

	Електро крајина	Електро-Бијељина	Електро Добој	ЕД Пале	Електро-Херцеговина	УКУПНО
ЗАХТИЈЕВАНО	kWh	211.450.609	84.116.021	64.705.818	46.172.751	27.894.038
ЗАХТИЈЕВАНО	KM	21.800.558	8.672.362	6.671.170	4.760.411	2.875.875
ОДОБРЕНО 2023.-2025.	kWh	170.405.245	67.454.451	52.869.596	39.479.892	22.084.232
ОДОБРЕНО 2023.-2025.	KM	18.574.172	7.352.535	5.762.786	4.303.308	2.407.181

Укупни трошкови пословне активности

Регулаторна комисија је одлучила да се годишњи контролисани трошкови рада и одржавања коригују коефицијентом ефикасности у износу од 1%, те су укупни одобрени годишњи трошкови пословне активности приказани у табели 11.

Табела 11. Трошкови пословне активности (КМ)

ОПИС	ОДОБРЕНО 2016.	ЗАХТЈЕВ ¹	ОДОБРЕНО
Трошкови амортизације	9.228.065	13.850.000	14.729.270
Контролисани трошкови рада и одржавања	9.921.648	18.832.740	13.805.053
Трошкови материјала	2.119.571	1.784.407	1.457.666
Трошкови зарада и накнада зарада	5.698.550	14.499.000	10.086.434
Трошкови производних услуга	712.309	1.083.333	1.187.838
Нематеријални трошкови (дио)	1.096.119	1.170.901	778.017
Нематеријални трошкови (вертикално интегрисано предузеће)	259.099	259.099	0
Трошкови развоја који се не капитализују	-	-	295.099
Коефицијент ефикасности (%)	-	-	1%
Контролисани трошкови рада и одржавања – кориговани	9.921.648	18.832.740	13.667.003
Неконтролисани трошкови рада и одржавања (Нематер. трошкови - дио)	-	-	-
Дјелимично контролисани трошкови рада и одржавања (трошак дистр. губитака)	3.426.572	6.671.170	5.762.786
УКУПНО ТРОШКОВИ ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ	22.576.284	40.524.812	34.159.058

Вриједност капитала

Подносилац захтјева је образложио да је усклађено да укупан капитал у захтјеву буде исти као регулативна основа. Према њиховим наводима, сопствени капитал је разлика између регулативне основе и позајмљеног капитала. Подносилац захтјева је навео да стварна вриједност сопственог капитала на дан 31.12.2021. године износи 289.844.856 КМ и она је већа од вриједности сопственог капитала наведеног у захтјеву. Такође су истакли да се само један дио инвестиција које су заједничке на нивоу Мјешовитог холдинга због солидарности финансиран из кредитних средстава међународних финансијских организација и средства су кориштена за рад електродистрибутивног система - SCADA и слично.

У коментарима достављеним на Извјештај водитеља поступка, подносилац захтјева је навео да није коректно изједначити вриједност капитала са регулативном основом. Наведено је да је већа вриједност капитала у односу на регулативну основу резултат дугогодишњег позитивног, рационалног и домаћинског пословања. Подносилац захтјева сматра да би признавање дугогодишње добити из које је створен капитал била минимална награда за рационално пословање, као и да је признавање фиктивног износа капитала недопустиво, јер на тај начин долази до преливање резултата од онога ко ради ономе ко не ради.

¹Подносилац је доставио коригован трошак амортизације у документу Допуна у износу од 14.729.270 КМ.

Регулаторна комисија је користила једнообразан приступ за све операторе дистрибутивног система у овом тарифном поступку, а у складу са Методологијом поврат се одобрава на капитал којим се финансира регулативна основа, те се коментар подносиоца захтјева на вриједност капитала није могао прихватити.

На основу достављене документације подносиоца, обављене анализе улазних података Регулаторна комисија је утврдила вриједност капитала у износу од **264.978.100 КМ**, како је приказано у табели 12.

Табела 12. Структура капитала

Опис	2016.	Одобрено
РЕГУЛАТИВНА ОСНОВА	172.461.793	264.978.100
КАПИТАЛ ПОТРЕБАН ЗА ФИНАНСИРАЊЕ РО		264.978.100
<i>Основни капитал</i>		31.117.961
<i>Резерве</i>		24.194.482
<i>Ревалоризационе резерве</i>		133.791.729
<i>Нераспоређени добитак</i>		100.740.684
Сопствени капитал	172.278.905	289.844.856
Позајмљени капитал (дуг. кред.)	182.888	0

Према подацима из финансијских извјештаја, извор финансирања регулативне основе у стопроцентном износу је сопствени капитал у износу од **264.978.100 КМ**. при чему је укупна вриједност капитала већа од потребног за финансирање регулативне основе и износи 289.844.856 КМ.

Стопа поврата и поврат на капитал

У достављеном захтјеву захтијевана је јединствена стопа поврата на капитал, и на сопствени и на позајмљени, у износу 6,7%. Јединствена стопа је израчуната у студији реструктурирања оператора дистрибутивног система и снабдјевача, анализа и оцјена постојећег стања. Поменуто анализу је у оквиру пројектног плана реструктурирања електродистрибуција урадио „PricewaterhouseCoopers Savjetovanje d.o.o“ Загреб уз потпуни надзор, техничку подршку и консултацију „PWC Strategy&Power&Utilities“ центар изврности из Њемачке. У овој студији нису узета у обзир инфлаторна кретања, која су резултат турбуленција на тржишту капитала у претходној години.

Стопа поврата на капитал утврђује се у складу са Методологијом као пондерисани трошак капитала који укључује трошак сопственог капитала и трошак позајмљеног капитала. Подносилац захтјева није образложио које параметре је користио за израчунавање стопе поврата на капитал, осим што се позвао на консултанта. Како је регулативна основа подносиоца захтјева стопроцентно финансирана из сопственог капитала стопа поврата једнака је цијени сопственог капитала коригованој за коефицијент Крр који је утврђен у складу са одредбама Методологије (чланови 23. и 24.).

Подносилац је у коментарима навео да захтијевана стопа поврата на капитал 6,7% је одраз стварних прилика и ризика, а не препоручена стопа поврата у Извјештају водитеља поступка од 4,25%.

Коментар подносиоца захтјева на стопу поврата није се могао прихватити, Регулаторна комисија користила је једнообразан приступ за све операторе дистрибутивног система у овом тарифном поступку како је образложено у наставку.

Параметри на основу којих је утврђена стопа поврата на капитал приказани су у табели 13.

Табела 13. Стопа поврата на капитал

R _f - безризична каматна стопа	4,16%
β - бета коефицијент	0,63
R _m - тржишна премија ризика	4,43%
К _{рр} - коефицијент корекције	0,98
Ц _{ск} – цијена сопственог капитала	
Ц _{ск} = R _f + β (R _m - R _f)	4,33%
СП – стопа поврата	4,25%

Безризична каматна стопа R_f је просјечна каматна стопа која је остварена на Бањалучкој берзи хартија од вриједности а.д. Бања Лука у току 2021. године.

Подаци за β - бета коефицијент за електричну енергију и R_m - тржишна премија ризика утврђени су на основу података из Дамодарон базе података, узимајући у обзир чињеницу да је тржишна премија ризика у сектору електричне енергије нижа од опште тржишне премије ризика, као и да на основу историјских података у електроенергетском систему Републике Српске није било изражених ризика улагања и да је према томе ризик пословања за регулисану дјелатност дистрибуције мањи него за остале дјелатности.

К_{рр} је утврђен у складу са Методологијом, према подацима из финансијских извјештаја предузећа за 2021. годину.

Регулаторна комисија је утврдила стопу поврата на капитал, према Методологији и параметрима приказаним у горњој табели, у износу од 4,25%, умјесто захтијеваних 6,7%.

На основу препоручене регулативне основе из табеле 1. и препоручене стопе поврата из табеле 13. добија се поврат на капитал приказан у износу од **11.250.773 КМ**, како је приказано у табели 14.

Табела 14. Поврат на капитал (КМ) (одобрено 2016. захтјев и утврђено за тарифни период 2023-2025)

	2016.	ЗАХТЈЕВ	ОДОБРЕНО
Регулативна основа	172.461.793	281.797.934	264.978.100
КАПИТАЛ потребан за финансирање РО	172.461.793	281.797.934	264.978.100
Сопствени капитал	172.278.905		264.978.100
Позајмљени капитал (дуг. кред.)	182.888		0
Стопа поврата	3,12%	6,7%	4,25%
ПОВРАТ	5.386.075	18.878.412	11.250.773

Остали приход

Подносилац захтјева је навео да је захтијевани остали приход приказан у складу са планом пословања, да се планира у складу са историјским подацима и потребама, а достављена је и спецификација остварења за 2021. годину.

Подносилац захтјева сматра да остали приход који је водитељ поступка узео у обзир није коректан из разлога што је у прошлој години тај приход значајно повећан продајом секундарних сировина, а велико питање да ли ће се више икада поновити

због количине која је била предмет продаје. Та количина је сакупљана годинама да би се у једном моменту продала када се више није могла лагеровати због недостатка простора. Вриједност овог прихода је сса 700.000 КМ

Коментар подносиоца захтјева који се односио на износ препорученог осталог прихода није се могао прихватити, Регулаторна комисија користила је једнообразан приступ за све операторе дистрибутивног система у овом тарифном поступку.

Регулаторна комисија је утврдила остали приход као просјек остварених осталих пословних прихода за период 2019-2021. године, који су преузети из ревизорских извјештаја подносиоца захтјева, у износу од **4.130.088 КМ** што је и приказано у табели 15.

Табела 15. Остали приход (КМ)

ОДОБРЕНО 2016.	3.904.952
ОСТВАРЕНО 2021.	4.100.030
ЗАХТИЈЕВАНО	3.562.494
ОДОБРЕНО (ПРОСЈЕК 2023-2025)	4.130.088

Регулаторни годишњи потребан приход

На основу напријед наведеног, утврђен је регулаторни годишњи потребан приход у износу од **41.279.744 КМ**, као што је приказано у сљедећој табели 16.

Табела 16. Регулаторни годишњи потребан приход (КМ)

ОДОБРЕНО 2016. (Рјешење)	24.057.408
ОДОБРЕНО 2016. (Образац Захтјева)	23.653.218
ОСТВАРЕНО 2021.	38.134.806
ЗАХТЈЕВ 2023-2025.	55.840.730
Трошкови пословне активности	34.159.058
Поврат на капитал	11.250.773
Остали приход	4.130.088
РЕГУЛАТОРНИ ГОДИШЊИ ПОТРЕБАН ПРИХОД - ОДОБРЕНО	41.279.744

Утврђивање трошкова коришћења преносне мреже

Пренесени трошкови преноса, Независног оператора система у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: НОС), системских и помоћних услуга (трошкови коришћења преносне мреже) су израчунати на основу електроенергетских величина планираних Електроенергетским билансом Електропривреде Републике Српске за тарифни период 2023-2025. годину, односно утврђеног плана дистрибуције и цијена за ове услуге које је утврдила Државна регулаторна комисија за електричну енергију.

У сљедећој табели приказана је основица за израчунавање трошкова коришћења преносне мреже, јединичне цијене за израчунавање трошкова и припадајући трошкови.

Табела 17. Пренесени трошкови

ОПИС	Одобрено
Основица за израчунавање трошкова коришћења преносне мреже	
Потрошња (kWh)	540.002.353
Преузимање из преносне мреже (kWh)	483.505.843
Производња МХЕ (kWh)	21.613.177
Преузимање на ДН из других система	34.883.333
Дистрибутивни губици (kWh)	52.869.596
Преузимање из преносне мреже за обрачун (kWh)	536.375.439
Збир неистовремених вршних оптерећења (kW)	1.289.482
Цијене коришћења преносне мреже	
Цијена преноса (KM/kWh)	0,0058
Цијена преноса (KM/kW)	1,4720
Цијена НОС-а (KM/kWh)	0,00078
Цијена преносних губитака (KM/kWh)	0,10994
Цијена СР и ТР (KM/kWh)	0,00479
Трошак коришћења преносне мреже	
Трошак преноса (KM)	4.998.367
Трошак НОС-а (KM)	419.982
Трошак преносних губитака, СР и ТР (KM)	4.299.925
Укупно коришћење преносне мреже (KM)	9.718.274

Дакле, на основу података из претходне табеле Регулаторна комисија је утврдила трошкове коришћења преносне мреже у износу од одобрених **9.718.274 KM**, уместо захтијеваних 9.101.294 KM.

Укупан потребан приход за одређивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система у Републици Српској

Укупни потребан приход треба да обезбиједи оператору дистрибутивног система поуздан и ефикасан рад и развој електродистрибутивног система, као и адекватан квалитет снабдијевања електричном енергијом. Тарифни ставови треба да покрију трошкове дистрибутивне дјелатности (трошак дистрибутивне мреже и трошак оправданих дистрибутивних губитака) и трошкова коришћења преносне мреже који се преносе на дјелатност дистрибуције.

У табелама 18. и 19. приказан је укупан потребан приход за оператора дистрибутивног система Електро Добој, који представља основ за одређивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система у Републици Српској.

Табела 18. Укупни потребан приход (KM)

ОДОБРЕНО 2016. (Рјешење)	31.500.203
ОДОБРЕНО 2016. (Образац Захтјева)	31.501.982
ОСТВАРЕНО 2021.	47.211.891
ЗАХТЈЕВ 2023-2025. (28.4.2022.)	64.942.024
ЗАХТЈЕВ 2023-2025. (9.9.2022.)	65.290.827
РЕГУЛАТОРНИ ГОДИШЊИ ПОТРЕБАН ПРИХОД - ОДОБРЕНО	41.279.744
ТРОШКОВИ ПРЕНΟΣНЕ МРЕЖЕ - ОДОБРЕНО	9.718.274

УКУПНИ ПОТРЕБАН ПРИХОД - ОДОБРЕНО

50.998.017

Табела 19. Укупан потребан приход по ставкама (KM)

Опис	Одобрено 2016.	Остварење	ЗАХТЈЕВ 28.4.2022.	ЗАХТЈЕВ 9.9.2022.	Одобрено 2023-2025
		2021.	2023-2025.		
1 РЕГУЛАТИВНА ОСНОВА	172.461.793	279.325.524	281.797.934	281.797.935	264.978.100
2 Трошкови амортизације	9.199.066	13.625.565	13.850.000	13.850.000	14.729.270
3 Контролисани трошкови рада и одржавања	9.950.643	14.458.792	18.832.740	18.832.741	13.805.053
3.1 Трошкови материјала	2.297.370	1.227.316	1.784.407	1.784.407	1.457.666
3.2 Трошкови зарада и накнада зарада	6.357.186	10.647.651	14.499.000	14.499.000	10.086.434
3.3. Трошкови производних услуга	629.532	705.979	1.083.333	1.083.333	1.187.838
3.4. Нематеријални трошкови (дио)	371.456	1.582.748	1.170.901	1.170.901	778.017
3.5. Нематеријални трошкови (вертикално инт. предузеће)	295.099	295.099	295.099	295.099	0
3.6. Трошкови развоја који се не капитализују	-	-	-	-	295.099
3К Контролисани трошкови рада и одржавања са коеф. еф. (1%)					13.667.003
4 Неконтролисани тр. р. и о. (немат. трошк. - дио)	-	-	-	-	-
5 Дјелимично контролисани тр. р. и о. (трошак дистриб. губ.)	3.428.355	4.064.047	6.671.170	7.019.973	5.762.786
5.1. Количина (kWh)	60.150.000	66.243.792	64.705.818	68.088.972	52.869.596
5.2. Цијена (KM/kWh)	0,0570	0,0614	0,1031	0,1031	0,1090
6 УКУПНО ТРОШКОВИ ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ (2)+(3К)+(4)+(5)	22.578.064	33.731.153	40.524.812	40.873.615	34.159.058
7 Вриједност капитала	172.461.793	279.325.523	281.797.935	281.797.935	264.978.100
8 Стопа поврата WACC (%)	3,12%	3,12%	6,70%	6,70%	4,25%
9 ПОВРАТ НА КАПИТАЛ	5.386.075	8.728.751	18.878.412	18.878.412	11.250.773
10 ОСТАЛИ ПРИХОД	3.904.952	4.325.098	3.562.494	3.562.494	4.130.088
11 РЕГУЛАТОРНИ ГОДИШЊИ ПОТРЕБАН ПРИХОД ОДС-а (6)+(9)-(10)	24.059.187	38.134.806	55.840.730	56.189.533	41.279.744
12 ТРОШКОВИ ПРЕНΟΣНЕ МРЕЖЕ	7.848.764	9.077.085	9.101.294	9.101.294	9.718.274
13 УКУПНИ ПОТРЕБАН ПРИХОД (11)+(12)	31.907.951	47.211.891	64.942.024	65.290.827	50.998.017
14 План дистрибуције ел. ен. (kWh)	531.074.984	540.649.081	533.253.056	533.253.056	540.002.353
15 Просјечна цијена (KM/kWh) (13)/(14)	0,0601	0,0873	0,1218	0,1224	0,0944

Расподјела трошкова дистрибутивне дјелатности на тарифне елементе и категорије потрошње

Подносилац захтјева није у свом захтјеву доставио приједлог јединствених тарифних ставова по тарифним групама, а како је навео разлог је у чињеници да

постоји потреба за провођењем поступка током којег ће бити утврђене потребе промјене тарифног система, како би исти био у цјелости усклађен са новом Методологијом, али и размотрена питања измјена у вези са корекцијом односа висине накнада у вишој и нижој сезони, вишем и нижем дневном тарифном ставу, те оптимизација броја тарифних група у које се сврставају корисници система на 0,4 kV напону.

Регулаторна комисија је 30. новембра 2022. године донијела Тарифни систем за продају електричне енергије и коришћење дистрибутивне мреже, а када је у питању начин расподјеле трошкова дистрибутивне дјелатности на тарифне елементе и категорије потрошње Регулаторна комисија је одлучила да користи исти принцип као у претходним тарифним поступцима, а што је приказано у наставку.

Трошкови дистрибутивне дјелатности у висини одобреног потребног прихода се распоређују на категорије потрошње и групе купаца сразмјерно трошковима које проузрокују систему.

Начин расподјеле зависи од расположивих података и заснива се на граничним трошковима (трошкови будућих промјена) или оствареним трошковима.

Расподјела трошкова дистрибутивног капацитета на категорије потрошње и тарифне групе урађена је на основу анализе граничног трошка дистрибутивног капацитета (из претходног тарифног поступка), анализе оптерећења категорија потрошње и тарифних група (неистовремено вршно оптерећење, истовремено вршно оптерећење, коефицијенти истовремености унутар категорија и група, коефицијенти истовремености категорије и групе у односу на систем). Цијена дистрибутивног капацитета је утврђена усклађивањем потребног прихода дистрибуције са приходом по граничном трошку, примјеном коефицијента корекције на гранични трошак капацитета сваке категорије потрошње.

Расподјела трошкова дистрибутивне мреже на тарифне елементе извршена је према природи трошка, тако што су фиксни трошкови, а то су трошкови дистрибутивног капацитета, приписани тарифном елементу обрачунска снага, а варијабилни трошкови, а то су трошкови губитака електричне енергије у мрежи, приписани тарифном елементу активна електрична енергија, док су трошкови преносне мреже приписани тарифним елементима обрачунска снага и активна електрична енергија у омјеру у ком је то утврђено од стране ДЕРК-а.

За кориснике дистрибутивног система којима се обрачунска снага утврђује мјерењем, цијена дистрибутивног капацитета (цијена обрачунске снаге) једнака је овако утврђеној цијени.

За кориснике којима се обрачунска снага не утврђује мјерењем, дио трошкова дистрибутивног капацитета настао као разлика укупног дистрибутивног трошка и трошка годишње пројектоване потрошње настале на бази неистовременог вршног оптерећења и припадајући трошкови преноса прераспоређени су у односу 55% на обрачунску снагу, а 45% на активну електричну енергију. Наиме, иако је по својој природи трошак коришћења дистрибутивне мреже фиксан и не зависи од потрошње крајњег купца већ само од снаге која је за њега резервисана, с обзиром да мјерење снаге не постоји за све купце, неоправдано је за купце којима се снага не мјери већи дио ових трошкова обрачунавати кроз снагу, тј. у овом случају у фиксном износу, јер се износ обрачунске снаге утврђује на основу анализе оптерећења једнако за све купце у једној групи потрошње на основу просјечних показатеља. Пракса да се дио трошкова дистрибутивне мреже распоређује на варијабилни дио (по kWh) присутна је у свим земљама окружењу и Европске Уније, при чему се проценат расподјеле разликује од земље до земље.

Трошак губитака електричне енергије је распоређен сразмјерно препорученим оправданим процентима техничких губитака по напонским нивоима, док је трошак комерцијалних губитака распоређен равномјерно на све категорије потрошње.

На основу претходно наведеног и Тарифног система извршиће се расподјела укупних трошкова подносица захтјева на тарифне елементе, категорије потрошње и тарифне групе и утврдити јединствени тарифни ставови за кориснике дистрибутивних система у Републици Српској.

Правна поука се заснива на одредби члана 25. Закона о енергетици, те члану 5. и 15. Закона о управним споровима (Службени гласник Републике Српске, број 109/05 и 63/11).

Поука о правном лијеку:

Ово рјешење је коначно. Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Требињу у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Предсједник

Владислав Владичић